

V I E N Y B Ė

1886 ★ OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD ★ 1984

98 M. 11 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1984 M. RUGPJŪCIO [AUGUST] 15 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTŲ

P. AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

JULIUS VAISIŪNAS

Siemet liepos 21-25 dienomis Caracas mieste, Venezueloje, įvyko 8-asis Pietų Amerikos lietuvių kongresas.

Visi lietuviai supranta, kad lietuviybė Pietų Amerikoje silpnėja ir kad pats aukščiausias laikas suglausti gretas, persiorganizuoti ir prasmingai dirbti lietuviybei išlaikyti.

Kongreso tikslas buvo atgaivinti visuose naują ryžtą Lietuvai, o labiausiai venezueliečius supažindinti su Lietuvos byla. Atrodo, kad kongresas savo tikslą pasiekė.

Kongreso savaitę apie Lietuvą rašė visi didieji Caracas laikraščiai. Vienos valandos pamaldas rodė dvi televizijos, pateikdamos išsamius pranešimus apie Lietuvą. Žinovų pasisakymais — televiziją matė kokie keturi milijonai asmenų, o gal ir daugiau.

Katedroje pamaldas Te Deum laikė šv. Tėvo atstovas apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Lucia-no Storero.

Buvo padėtas vainikas prie Simono Bolivaro, Venezuelos išlaisvintojo paminklo. Kariuomenės orkestras, aštuoniasdešimt orkestrantų, sugrojo Lietuvos himną ir maršus, o mūs lietuvių — apie geras šimtas, jiems pritarė savo balsais bei su ašaromis akyse.

Linui Kojeliui, JAV Baltųjų rūmų etniniam reikalams atstovui, buvo sušaukta spaudos konferenci-

ja. Visa tai buvo filmuojama ir rodoma televizijoje. Buvo pasivašininimų — banketų, svarbiausias jų — Karaliaus Mindaugo karūnacijos sukakties iškilminga vakarienė Hilton viešbutyje. Labai įspūdingas buvo San Casimiro miestelio bažnyčioje šventinimas Antano ir Marijos Rudžių (iš Chicagos) padovanoto altoriaus ir perkėlimas šv. Kazimiero relikvijų iš Caracas. Altorių pašventino vyskupas Miguel Delgado iš Caraco. Bažnyčia buvo pilnutėle maldininkų. Mišių metų VLB pirmininkui dr. Vytautui Dambravai buvo įteikta garbės lenta, dėkojant parapijos ir miesto Tarybos vardu lietuvių bendruomenei už nuoširdų bendradarbiavimą.

Šiaurės ir Pietų Amerikos atstovai bei pavergtųjų tautų vietovių atstovai tokia ilga ir plačia programa buvo pritrenkti. Sakėsi, kad pirmą kartą jie mato tokias viešas lietuviškas tautines iškilmes. Savo-je gyvenvietėse jie panašių televizijoje ar spaudoje iškilmių jie dar niekad nėra turėję, nes toks pasirodymas jų kraštuose kainuotų didelius pinigus.

Kongresas pareikalavo daug pasirodymo, darbo ir energijos. Kongreso suorganizavimo bei jo pravedimo nuopelnas priklauso darbščiam VLB CV pirmininkui diplomatu dr. Vytautui Dambravai.

Kongreso atstovus bei svečius

Nukelta į 9 psl.

Chicagoje mirė dvi įžymios lietuviškos

VERNA OLIENĖ

Liepos 30 d., sulaukusi 83 metų amžiaus, Wheeling, Ill., mirė Verna Olienė, lietuvių visuomenės veikėja ir buvusio Chicagos Metropolitan Sanitary District pirmininko adv. Antano Olio našlė. Jos kūnas buvo pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, o laidotuvės įvyko rugpjūčio 3 d. Iš koplyčios buvo atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyko pamaldos, o po jų palaidota šv. Kazimiero kapinėse šalia savo vyro, mirusio 1958 m. birželio 3 d.

Atsisveikinimas su velione buvo laidotuvių koplyčioje rugpjūčio 2 d. Lietuvių Moterų Klubo pirmininkė Denise Vilkutis pareiškė užuojautą jos dukrai ir artimiesiems, o visos narės prie jos karsto padėjo po raudoną rožę.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu atsisveikino jos vyriausios valdybos pirmininkas dr. Leonas Kraučeliūnas.

Velionė paliko dukterį Jeanne Bartuška su šeima ir anūkais bei proanūkais, seserį Josephine Ilgaudas, daug giminių, draugų ir pažįstamų. Priklausė ir buvo amžina narė Chicagos Moterų Klube ir buvo išdininkė National Republican Women's Club.

Jos vyrui Oliui įkūrus Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą ir būnant pirmuoju pirmininku, Verna tapo jos nare. Vėliau išrinkta į Sąjungos Tarybą, joje išbuvo iki mirties.

Verna buvo gimusi Panevėžyje ir su dviem mažom sesutėm tėvų atvežta į Ameriką.

Per visą savo gyvenimą Amerikoje Verna (Veronika Žilvitytė) kartu su savo seseria Lilian (Lilija)

Nukelta į 6 psl.

ALICE STEPHENS

Rugpjūčio 2 d. Chicagoje, po ilgos ir sunkios ligos, mirė lietuvių emigranto dukra, palikusi didelį įnašą lietuvių muzikos kultūrai. Publikai žinoma Alice Stephens vardu, Alicija Šalaveičkaitė-Steponavičienė visą pastarąją pusę šimto metų nenuilstamai dalyvavo Amerikos lietuvių muzikinėje veikloje kaip dainininkė, pedagogė, chorvedė ir chorų organizatorė.

Chicagos lietuviai su ja atsisveikino rugpjūčio 5 d. Marquette laidotuvių koplyčioje. Dalyvavo apie 150 žmonių. Buvo 10 kalbėtojų. Pirmąją dalį pravedė Chicagos Lietuvių operos pirmininkas Vytautas Radžius, o antrąją — "Margučio" radijo vedėjas Petras Petrutis.

Kiti kalbėtojai buvo: A. Giedraitis — Muzikų ir vargonininkų sąjungos vardu; Seselė Bernarda — Sv. Kazimiero seserų ir Marijos vidurinės mokyklos vardu; J. Paštukas — "Dainavos" ansamblio, I Dainų šventės komiteto ir A. Jurgučio vardu; F. Strolia — "Vyčių" choro vardu; dr. J. Adomavičius — ALVUDO draugijos vardu ir J. Bobinienė "Dainininkų" ir "Aidučių" vardu.

Pabaigoje kalbėjo generalinė konsulė Juzė Daužvardienė.

— Ji buvo gili patriotė ir skelbė tėvynės meilę visur, kur galėjo, lietuvių ir nelietuvių tarpe, — sakė konsulė. — Ji mylėjo Lietuvą iš tolo visa širdimi, visa "dūšia".

Operos vyrų choras pagiedojo P. Jono "Requiem" ir Gruodžio "Tėve mūsų". E. Rukštelytė pagiedojo Bacho "Ave Maria".

Atsisveikinimas baigtas Lietuvos himnu. Laidotuvės buvo rugpjūčio

Nukelta į 7 psl.

Toronto "Gintaro" ansamblis, D. Britanijoje įvykusiame tarptautiniame folkoro festivalyje laimėjęs pirmąją vietą. II-oji vieta teko ispanams, III-ioji — lenkams. "Gintaras" atstovavo Kanadai ir jos lietuviams. Šokėjų vadovai: Rita ir Juozas Karazijai, dainininkų — Giedrė Paulionienė.

O. Burzdžiaus nuotr.

BAIGIASI VASARA

Vasara — atostogų metas. Ir Lietuvoje dar daugiau negu Amerikoje, kur visokios Floridos, Havajai lyg ir panaikina metų laikus.

Europoje, o ir Lietuvoje, vasara dar tebėra vasara: įstaigos ir fabriškai sulėtina darbą, kai kuriuos skyrius net visai uždaro, nėra teatro, aptuštėja miestai. Visi, kas gyvas ir turi kelialapį, lekia į Palangą, Druskininkus, Nidą, Juodkrantę, Šventąją, Birštoną... Vienas kitas net į užsienį pakliūna, o po "plačiąją tėvynę" jų pasklinda žymiai daugiau.

Gana keistokos studentų ir specialiųjų vidurinių mokyklų mokinių atostogos. Kai kurie iš jų vyksta ne atostogų, o darbams į primityvias, pelkėtas, uodų apsėstas Sibiro, Jakutsko, Lensko, Mirno ir kitas stovybas. Tuo tarpu ne vienas tų vietinių sibiropų savo šalčio išvargintus kaulus atveža prie saulėtosios Baltijos, tuo išstumdamas lygiai taip pat poilsio nusipelnčius lietuvius.

Didelis Lietuvos studentų būrys šią vasarą išvyko į Uzbekijos Namangano sritį atstatyti nuo žemės drebėjimo nukentėjusio miesto. Viso per "trečiąjį semestrą" šįmet darbavosi apie 10 tūkstančių studentų, dauguma jų Lietuvos žemės ūkio, statybos ir prekybos objektuose.

JAUNŪJŲ STOVYKLOS

Jaunesnieji vasarą leido pionierių stovyklose. Vien tik netoli miestų esančiose tokiose stovyklose vasarojo 56 tūkstančiai. Kiekviena įmonė ar organizacija, kurioje dirba daugiau kaip pusantro tūkstančio darbuotojų, turi tokią stovyklą įsteigti ir išlaikyti. Kaimo vaikams veikia tokios pat pionierių stovyklos. Jų tinklas vis plečiamas.

Šįmet vartus atvėrė 400 vietų Panevėžio tarprajoninė stovykla "Šilėlis". Ji įsikūrusi prie Žaliosios ir Lėvens upių prie Panevėžio-Kupiškio kelio. Modernių namelių pastatymas, žaidimų, sporto ir rikiuočių aikštynų bei paplūdimių įrengimas kainavo beveik pusantro milijono rublių.

Turistams kurortuose vyksta įvairios pramogos ir renginiai. Štai nuo liepos 26-osios iki rugpjūčio 6-osios Lietuvos kamerinis orkestras Palangoje, Gintaro muziejaus terasoje, rengė "Nakties serenadų" koncertus. Birutės kalno papėdėje vyko literatūros vakarai. Vasaros sezonas Baltijos pajūryje buvo uždarytas XIII Estradinės muzikos festivaliu "Baltijos jaunystė — 84". Druskininkuose vyko M. K. Čiurlionio muzikos fortepijono koncertai, kurie šįmet buvo pajavairinti sukaktuviniais B. Dvariono ir S. Vainiūno kūriniais.

Na, o kas be ko, kur pinigingi turistai, ten ir "kapitalizmo atgyvenos" — tarybiniai prekyautojai veikia iš po skverno... Jie siūlė nežinia iš kur gautas gintaro ir tekstilės prekes. Tvarkos saugotojai juos šiek tiek persekiojo, bet tik "amerikoniškai", taip kad nesugadintų biznio.

Palangos bangose šių metų vasarą.

KOVOJA PRIEŠ RŪKYMĄ

Kenčia ten ir rūkoriai. Vis plečiamos nerūkymo zonos. Palangos botanikos sode visiškai nebeleidžiama rūkalų užsidegti. Nesugebantiems šio įpročio atsikratyti siūlomos net psichoneurologinės konsultacijos.

Kai miestelėnai ilsėjosi, tai laukuose vis čerškėjo šienpovių peiliai. Mat reikia paruošti pakankamai pašarų žiemai, kad nereikėtų per daug javų gyvuliams šerti, nes ir šįmet grūdų derlius laukiamas ne rekordinis.

Tarp kitų žemės ūkio bėdų yra dar į Lietuvos bites įsimitusi erkė — liga varoatozė. Ji per kelerius metus sumažino bičių ir jų šeimų skaičių. Pakruojo, Pasvalio, Kėdainių ir Kupiškio rajonuose bites net vežioja iš vieno dobilų lauko į kitą, nes apdulinti žiedai duoda didesnį derlių. Kovai su varoatoze naudojamas vaistas varoalizinas, kurį veterinarijos darbuotojai dykai pristato.

Lietuvoje vabzdžių ne tiek gausu, tad bičių darbas dažnai nulemia ne tik dobilų, bet ir uogų, vaisių, agurkų ir kitų kultūrinių augalų derliaus gausumą ir sėklų kokybę.

Pramonė ten jau antri metai kasmet pateikia bitininkams po 6 tūkstančius avilių. Taujėnų tarybiname ūkyje yra veislinis bitynas, kasmet išauginantis daugiau kaip

du tūkstančius motinėlių, kurios paskirstomos po įvairius ūkius. Žinoma, tiesioginė bičių produkcija yra medus, vaškas, pikis ir pielenis. Kažkodėl pastarieji du Amerikoje mažiau žinomi ir naudojami. Pikis, arba bičių klijai, naudojami medicinoje ir veterinarijoje. Bitės juo aptepa avilio sienas, užkamšo plyšius.

Bičių pielenis dar plačiau naudojamas medicinoje. Iš jo gaminami vaistai prieš vaikų virškinimo sutrikimus, bronchinę astmą ir širdies anginą, o taip pat ir bendrai medžiagų apykaitai, darbingumui ir savijautai gerinti. Šis balksvai gelsvas, tirštas ir aitrus pielenis yra bičių priekinių žandų ir ryklės liaukų skystis, kuriam ištraukti reikia specialių žinių ir priemonių.

Lietuvoje, be vietinių bičių veislių, dar yra Kaukazo kalnų pilkosios, Krainos ir Italijos veislės. Pastarosios, nevietinės veislės, dažniausiai kryžminamos su vietinėmis, kad geriau perneštų sunkesnes klimato sąlygas. Sėkmingiausi bitininkai ten gauna iki 40 kg medaus vieną kartą per metus. Amerikoje medų kopina bent po du kartus. Lietuvos bitutės kiekvienam gyventojui vidutiniškai sunėša po kilogramą medaus į metus. Nors bitės yra kolektyvizmo simbolis, devyni dešimtadaliai Lietuvos bičių dar tebėra privačiose rankose.

EKONOMINIS EKSPERIMENTAS

Nuo N. Metų Lietuvos vietinė pramonė įjungta į taip vadinamą ekonominį eksperimentą, kuris duoda atskirų įmonių vadovams šiek tiek daugiau vadovavimo laisvės, jie nebepriskaito tiek daug nuo centrinio plano varžtų. Pasigirdo pirmieji atsargūs pasisakymai apie eksperimento eigą. Džiaugiamasi, kad padidėjo darbo drausmė, pakilo našumas ir net atlyginimas visokių premijų ir priemonių forma. Mat, jeigu įmonė pelninga, tai ji turi teisę skirti daugiau lėšų "materialiniam suinteresuotumui didinti". Iš kitos gi pusės daugiausia dirbama taip vadinamu brigadiniu metodu, kur ne individas, bet jo visa darbo grupė yra atsakinga ir nulemia sėkmę.

Ne veltui Panevėžio "Metalisto" metalo dirbinių gamybinio susivienijimo tekintojų automatininkų brigadininkė A. Svicina padaro išvadą: "Visur reikia daugiau savarankiškumo". Panašiai išsireiškia ir "Žuvėdros" liaudies vartojimo gaminių gamybinio susivienijimo direktorius V. Bakaitis: "Kai kurių padalinių vadovai dar neįsisąmonino keliamų uždavinių svarbumo, stokoja iniciatyvos ir laukia nurodymų".

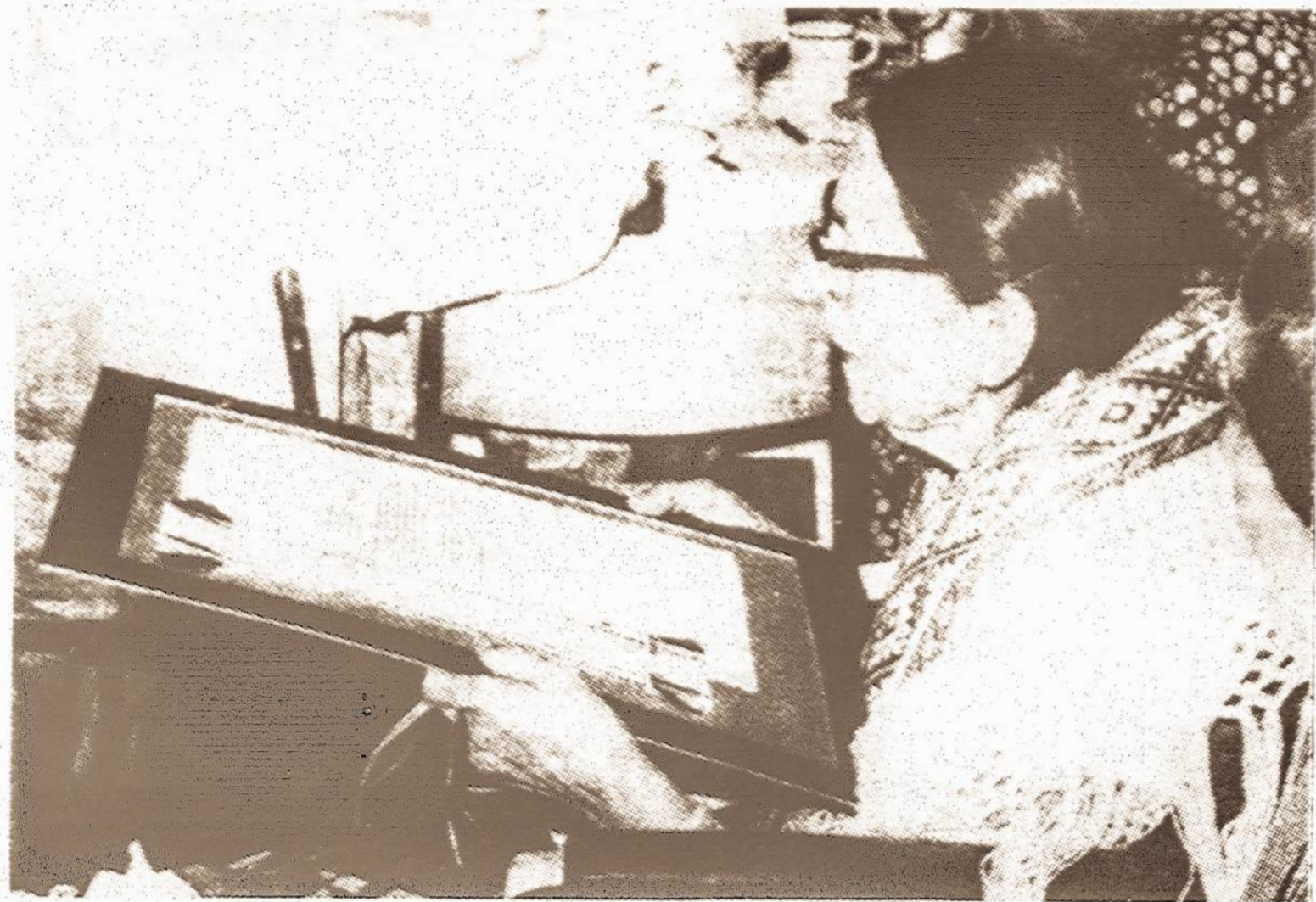
Ir eksperimente pasireiškia sena rusų ir komunistų pramonės yda — blogas tiekimas. Pavyzdžiui, Šiaulių odų gamykla "Žuvėdra" vis dar tebetiekia kitų spalvų, rūšių ir brangesnių medžiagų negu buvo susitarta. Kita chroniška bėda tebėra gamintojų reagavimas į rinkos paklausą. Prekybininkas J. Paskočinas pasakoja, kad šiuo metu jaunimas pamėgo siauras kaklaraiščių juosteles, o mergaitės — peteliškes, surištas kaspina po kaklu. "Danga" ketina pradėti gaminti peteliškes nuo ateinančių metų.

— Ar bebus jos tada madingos ir neužsigulės sandėliuose? — abejoja Paskočinas.

Stachanovietiškai tebesprendžiama ir darbo našumo problema. Kai dėl padidėjusių reikalavimų dalis darbininkų iš tokių eksperimentinių įmonių pabėga, tai į jų vietas naujų nesamdoma, tik likę darbininkai turi sunkiau dirbti. Va, minėtame "Metaliste" anksčiau vienas tekintojas aptarnaudavo nuo 3 iki 4 automatų, o dabar nuo 4 iki 5. To pasėkoje vienam "Metalisto" brigados nariui per pirmuosius keturis šių metų mėnesius buvo papildomai išmokėta 145 rubliai. Vidutinis atlyginimas yra maždaug 160 rb per mėnesį.

Lietuvoje sekančiais metais vyks didžioji Dainų šventė. Jau dabar vyksta visokie atrankiniai miestų ir regioniniai koncertai. Neseniai ten pasibaigė VI vaikų ir moksleivių televizijos konkursas "Dainų dainelė — 84", kuriam, beje, šįmet sueina 10 metų. Konkurso rengėjai nusiskundžia, jog stinga dainų patiemis mažiausiems, kad repertuare galėtų skambėti daugiau liaudies dainų.

KANADIEČIAI PAGERBĖ ELŽĘ JANKUTĘ

Elzė Jankutė, Martyno Jankaus dukra, priima sveikinimą iš torontiečių, kurie jai surengė paminėjimą jos 90 metų amžiaus sukakties proga.

Apie 200 Toronto lietuvių liepos 16 d. Priskėlimo parapijos salėje pagerbė žymiojo Mažosios Lietuvos veikėjo Martyno Jankaus dukrą Elžę, kuriai liepos 16 d. suėjo 90 metų amžiaus.

Minėjimui KLB Toronto apylinkės sudarytasis organizacijų komitetas. Jo vardu pradėjo pirmininkas ir apylinkės valdybos atstovas L. Girinis-Norvaiša. Programą vedė Irena Šernaitė-Michaeljohn.

Sukaktuvininę, atvežtą iš ligoninės ir sėdinčią ratukuose, sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. Jonas Zmuidzinas, evangelikų vyskupas A. Trakis, J. Adomavičienė Mažlietuvių moterų dr-jos vardu, St. Jokubaitis — šaulių, Č. Senkevičius — skautų, A. Firavičius — Tautos fondo, dr. E. Birgiolas — KLB apylinkės valdybos (įteikė dovaną — adresą). Be to, buvo gauta daug sveikinimų raštu, ku-

riuos I. Michaeljohn tik suminėjo ir įteikė sukaktuvininkei.

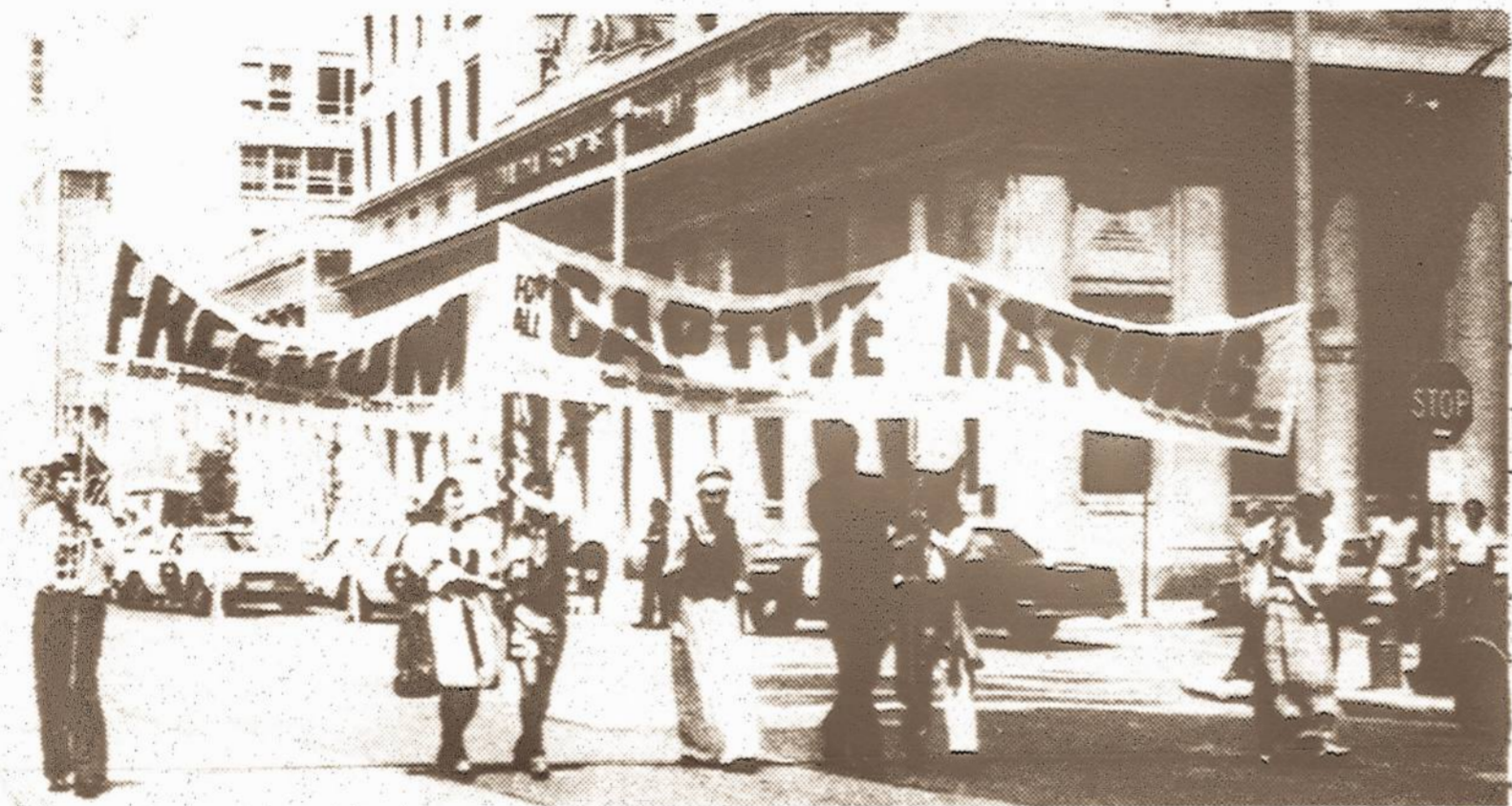
Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos pajūrio red. Ansas Lymantas, iš Montrealio. Jis nušvietė Elzės kelią nuo Rambyno iki Toronto.

Jam pačiam ne kartą yra tekę lankytis sukaktuvininės tėviškėje Rambyne.

Meninę programą atliko Toronto Lietuvių namų dainos grupė, vadovaujama muz. D. Deksnytės, Stepo Kairio muzikinio vieneto kanklininkės, L. Nakrošienė, deklamavusi M. Jankaus eilėraštį "Baltijos jūra", sol. A. Buntinaitė, iš Chicagos, akompanuojama Rūtos Michaeljohn, kuri dar paskambino M. K. Čiurlionio kūrinį.

Sukaktuvininke Elzė tarė padėkos žodį, pareiškdamą, kad dirbusi iš širdies savajai šeimai, visuomenei ir tėvynei.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ ŠVENTĖ

Vaidas iš Pavergtųjų Tautų parado Clevelande. Su kitų pavergtųjų tautų atstovais plakatą neša A. Stungienė, dešinėje. Vl. Bacevičiaus nuotr.

Clevelande Pavergtųjų Tautų minėjimas ir eisena įvyko liepos 21 d. Šventės minėjimo koordinatorium buvo inž. R. Kudukis. Daug pasidarbavo ir Pavergtųjų Tautų sąjūdžio pirm. R. Perk (buvesmeras).

Miesto policija buvo užblokavusi pagrindinę Euclid gatvę judėjimui ir lydėjo eisena. Žygiavo net du orkestrai, pakeldami nuotaikas. Daugelį žiūrovų domino tautiniai rūbai ir vėliavos bei plakatai.

Lietuvių eisenoje buvo geras pusšimtis, nė vieno jaunuolio, ir tik keli vidutinio amžiaus. Visi kiti — pensininkai. Tai tie, kuriems dar

prisimena pavergta Lietuva ir jos pavergėjai.

Tuo tarpu lenkų, čekų, ukrainų, vengrų, kroatų, kubiečių jaunimo ėjo kartu ir skelbė: mūs kraštai pavergti.

Programą pravedė inž. R. Kudukis. Pagrindinis kalbėtojas buvo Amerikos Balso direkt. K. Tomlison. Sveikinimo žodžius pasakė Clevelando miesto meras G. Voinovich, R. Perk ir kiti. Pats minėjimas vyko miesto aikštėje. Diena buvo labai karšta, daug dalyvių neatlaikė ir sudėję plakatus nuėjo namo. V. Bacevičius

TORONTO, ONT.

RELIGINIO PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESO PROGRAMA

Rugsėjo 1, šeštadienis

10 v. r. - atidarymas (organizacinio komiteto pirmininkas dr. Juozas Sungaila, Centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto pirm. Vytautas Volertas, vysk. Vincento Brizgio invokacija).

10 v. r. - paskaita "Kazimiero šventumas ir lietuviškumas" — kun. prof. Paulius Rabikauskas, SJ, iš Gregorinio universiteto Romoje.

11.30 v. r. - paskaita "Krikščionybės ir ateizmo grumtynės mūsų tautoje" — dr. Juozas Girnius, buvęs Lietuvių enciklopedijos, Aidų žurnalo redaktorius, filosofinių studijų ir įvairių veikalų autorius iš Bostono.

Pietų pertrauka iki 2 v.p.p.

2 v. p. p. - Svarstybos (simpoziumas): "Religinė išeivijos jaunimo orientacija — kas stiprina ir kas silpnina jo tikėjimą" — vadovė Gabija Juozapavičiūtė-Petrėuskienė; nariai — Laima Gustainytė-Underienė, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, dr. Saulius Jankauskas, stud. Edis Putrimas.

8 v.v. - vakaronė — sceninė jaunimo programa (kazimierinis montažas, duetas ir kt.), pabendrai- mas jaunimo ir kitų kongreso dalyvių.

Visi šie renginiai bus "Royal York" viešbutyje (100 Front St. W.).

8 v.v. - opera "Dux Magnus" Ryersono teatre (43 Gerrard St. E.). Kompozitorius ir dirigentas — Darius Lapinskas, libreto autorius — Kazys Bradūnas. smulkesnė informacija apie operą — atskirame leidinyje.

Rugsėjo 2, sekmadienis

1.15 v.p.p. - pamaldos šv. Mykolo katedroje (St. Michael's Cathedral, 200 Church Street).

3 v.p.p. - opera "Dux Magnus" (antras spektaklis) Ryersono teatre (43 Gerrard St. E.).

7 v.v. - pokylis ir kongreso užbaiga "Royal York" viešbutyje (100 Front St. W.) Baigminis rengėjų žodis ir kongreso manifestas.

JURAŠAS JAPONIJOJE

Togoje, Japonijoje, rugpjūčio 3 d. Teatro festivalyje dalyvauja ir režisierius Jonas Jurašas, suruošęs Čechovo (Sunnin Shimai — Tris seseris) su pagarsėjusiu japonų teatru Waseda-Sho-Gekijo, festivalio organizatoriumi.

Jurašo Trijų seserų spektaklis dideliu pasisekimu praėjo rugpjūčio 4 ir 5 d. Festivalyje dalyvauja avangardiniai teatrai, šokių bei muzikiniai ansambliai iš Japonijos, Prancūzijos, Anglijos, Indijos, JAV-ių ir kitų šalių.

Atidarymo iškilnėse dalyvavo Japonijos valdžios atstovai, Indijos kultūros ministras ir kiti aukšti svečiai. Šiame, jau trečiajame Tarptautiniame Togos festivalyje, japonų teatrui atstovauja Jurašas paruoštas spektaklis.

LAUKIA POPIEŽIAUS

Kanados lietuviai, kaip ir kiti kanadiečiai, laukia popiežiaus apsilankymo ir jam atitinkamai ruošiasi. Popiežius Jonas Paulius II ten lankysis rugsėjo 14-16 dienomis.

Spauda rašo, kad Winnipege popiežius lankysis rugsėjo 16 d. Pamaldos bus laikomos parke. Yra sudarytas bendras priėmimo komitetas. Lietuvių atstovu yra J. Timmermanas.

Lietuviams skirta kalbėti viena dalis rožinio ir giedoti "Sveika Marija". Lietuviai kviečiami Šventojo Tėvo sutikime dalyvauti, giedoti ir kalbėti garsiai rožinį.

Dar neteko girdėti, kaip popiežiaus sutikime dalyvaus kitų miestų lietuviai. Spauda rašo, kad labiausiai iš etninių grupių sujude lenkai, kurių Kanadoje esama nemažai. Jų skulptorius Aleksander Swoboda net sukūręs projektą popiežiaus paminklui, kuris kaštuosiantis apie ketvirtį milijono dol.

Valdžia užsakė fabrikuose specialų popiežiui vežioti automobilį, kaštuosiantį apie \$130 tūkstančių.

ARGENTINOJE

KIEK LIETUVIŲ GYVENA ARGENTINOJE?

Tokia antraštė Argentinos Lietuvių Balsas paskelbė anketa, kurios autorė yra studentė Silvia Castillo. Anketa yra ispanų kalboje.

Studentė Silvia Castillo

Salia tos anketos Balso redakcija įdėjo studentės nuotrauką ir rašo:

Šiame puslapyje telpa jos rašomam diplominiam darbui anketa, kurioje ji pati prisistato ir prašo visų lietuvių, gyvenančių Argentinoje, padėti jai surinkti kuo tikslesnes žinias: apie atvykimą, apie išsikūrimą, šeimų sudarymą, apie vaikų išauklėjimą. Bendrai apie viską, iš ko galima būtų spręsti apie ateivių, šiuo atveju, lietuvių gyvenimą, ir apie skaičių.

Paprastai tokias statistikas veda kiekvienos valstybės konsulas apie savo piliečius, gyvenančius svetur. Deja, tokios statistikos mūsų konsulas (Lietuvos) nevedė, ir tuo labiau, konsulatui užsadarus, žuvo ir šie tokie duomenys apie lietuvių, gyvenančių Argentinoje.

Džiugu, kad atsirado lietuvių kilmės studentė, kuri, mums padėdant, ryžosi tą labai reikalingą statistiką sudaryti. Reikia sveikinti ir visais galimais būdais jai padėti".

LIETUVIAI CHICAGOJE

SOL. E. KANIAVOS KONCERTAI CHICAGOJE, NEW YORKE, PHILADELPHIJOJ

Chicagoje viešėjo tarybinių menininkų grupė, kurios 7 asmenys koncertavo rugpjūčio 2 d. ketvirtadienio popietėje Humboldt Parko rajone, Chicagos šiaurinėje dalyje. Koncertą suorganizavo rusų-ukrainų kultūros klubas. Sutraukė apie 300 žmonių.

Eduardas Kaniava Chicagoje dainavo jau antrą kartą, pasirodė paskutinis, atliko 3 kūriniai — vieną lietuviškai, du itališkai.

Į Chicago grupę atvyko iš Kanados, o iš čia pajudėjo į New Yorką. New Yorke koncertavo Jungtinių Tautų koncertų salėje. Po to dar koncertavo Philadelphia, Pa. iš New Yorko per Montreal išskrido namo.

Su šia grupe lankėsi ir "Tėviškės" draugijos darbuotojas žurnalistas Algis Kusta.

Kun. Jonas Petrošius, Prancūzijos lietuvių kapelionas, iš Paryžiaus atskrido į Chicago, aplankęs draugus, išvyko į Toronto, Ont., Kanadą. Ten pabus iki lietuvių katalikų kongreso.

Pernai metais dešimčiai dienų (su Tėviškės draugijos pagalba) į Lietuvą buvo nuvykęs Chicagos lietuvių literatų grupė, o šiemet tokią ekskursiją rengia gydytojai. Ji iš Chicagos išvyks rugsėjo 17 d. Registraciją vykdo Vlodo Rask-Rasčiausko ir Alekso Lauraičio American Travel Service kelionių biuras.

Anksčiau tokiomis privilegijomis galėdavo pasinaudoti tik taip vadinami — pažangieji — **Laisvės** ir **Vilnies** organizuotose grupės. Dabar ir šių, "komunistais" pravardžiuojamų, rengiamose ekskursijose didelę dalį sudaro ir mūsų katalikų veikėjai.

Vytautas Bikulčius su tėvais

Vytautas Bikulčius, gyvenęs Sunnyvale, Californijoje, nepertoliausia nuo San Francisco, kartu su savo sūnumi Simu, buvo atvykęs aplankyti tėvų bei brolių į Cicero bei Chicago. Jis anksčiau čia pats yra gyvenęs, o dabar turi atsakomybę darbą "Lockheed" korporacijoje ir savo naująją vietą yra patenkintas.

Iš Chicagos dar buvo nuvykęs į Clevelandą, kur stebėjo lietuvių tautinių šokių šventę. Ciceroje jo brolis Vladas turi vienintelį čia likusį lietuvišką restoraną lietuvių kolonijos centre. Neseniai jis nusipirko dar ir kitą didžiulį restoraną, irgi Ciceroje, kurį, gerokai pertvarkęs, neužilgo žada atidaryti.

Vienybė, 1984 m. rugpjūčio 15 d.

YURI IR DANA MAZURKEVIČIAI

Jau buvo rašyta apie pasižymėjusius smuikininkus Yuri ir Daną Mazurkevičius (Mazurkevich), kurie palaiko ryšį ir su lietuviais. Įdomu, jog nuo šio rudens jie persikels gyventi į Urbana, Ill., kur Mazurkevičius perims smuiko profesoriaus poziciją Illinois universitete, iš jos pasitraukus pasaulinio garso smuikininkui Sergiu Luca.

Šį pavasarį abu Mazurkevičiai lankėsi Urbanoje, kur turėjo interviu ir davė išpūdingą koncertą profesūrai ir studentams.

Tame universitete smuiką studijuoja ir viena lietuvaitė iš Chicagos priemiesčio — Orland Park Linda Veleckytė, kuri nuo šio rudens žada būti prof. Mazurkevičiaus klasėje studente.

Dalį vasaros abu Mazurkevičiai praleido profesoriaudami ir koncertuodami tarptautiniame festivalyje, kuris kasmet vyksta Victoria mieste, Britų Kolumbijoje. Šalia solo numerių jie taip pat pasirodė ir kaip duetas, o be to grojo ir su Quartet Canada, kuriame Mazurkevičius dalyvauja jau nuo 1975 metų.

Yuri pokario metais gyveno Ukrainoje, o Dana Lietuvoje. Kadangi Dana žydų kilmės, tai ją prigludė vokiečių okupacijos metais ir rūpinosi Kipro Petrausko šeima. Tokiu būdu ji išliko gyva.

Reikia manyti, jog Mazurkevičiai, dabar gyvendami arti Chicagos, turės progos ir čia dažniau lankytis, o gal net ir Chicagos lietuviams koncertuoti.

Illinois universitete Urbanoje muzikos departamente dėsto dar vienas lietuvis profesorius — Joseph Tamošaitis iš New Yorko. Jis profesoriauja kontrabaso klasėje. Deja, lietuviškai nemoka. [eš.]

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Rugpjūčio 22-26 dienomis įvyksta Lietuvos Vyčių 71-asis seimas Conrad Hilton viešbutyje, 720 S. Michigan Ave., Chicago, Ill. Rengėjais ir šeiminkais yra Brighton Park 36-oji kuopa, kurios pirmininkas — visiems gerai žinomas Jonas Paukštis. Jis sudarė labai veiklų Seimui rengti Komitetą, kuris suprojektavo įdomią programą.

Seimo metu per visas tris dienas veiks žymių lietuvių menininkų lietuviškų gaminių paroda iš aukso, sidabro, gintaro, medžio piauštinių, bei kitų liaudies meno kūrinių.

Seimo garbės pirmininke yra Lietuvos Konsulė Juzė Daužvardienė.

Juozui Grišmanauskui paminklas šv. Kazimiero kapinėse pašventintas liepos 28 d. Grišmanauskas yra miręs prieš metus. Jis buvo vienas iš trijų Lietuvos žvejų, prieš porą dešimčių metų su žveju laivu pabėgusių į Švediją. Kiti du buvo laivo kapitonas L. Kublickas ir E. Paulauskas. Grišmanauskas yra parąšęs savo atsiminimus "Tolmieji kvadratai", kuriuos Brooklyne, N. Y., išleido Juozas Kapočius su dail. V. K. Jonyno viršeliu.

Prisimenant Dariaus-Gireno skridimo į Lietuvą 51-ąsias metines, prie lakūnų paminklo Chicagos Marquette Parke įvyko minėjimas liepos 29 d. Kalbą pasakė JAV kongresmanas, dem. iš 5-to distrikto William Lipinski [trečias iš dešinės]. Pirmas iš kairės — J. Paukštis, o trečias — dabartinis komanderis D. Folsberg. Z. Degučio nuotr.

APIE BIRŽENŲ KLUBĄ

Chicagoje veikiantis Biržėnų klubas liepos 29 d. Lietuvos Vyčių salėje buvo surengęs gana didelį būrį tautiečių sutraukusią gegužinę. Čia tautiečiai gražiai linksminosi; valgė, gėrė bei šoko iki vėlumos.

Ta proga pažvelkime į patį klubą ir jo darbuotojus. Šio klubo gyvavimo pradžia yra laikoma 1950 m. balandžio 15 d. Tą dieną K. Mačiuško-Macke, P. Variakojo ir P. Bružo iniciatyva įsteigtas Biržėnų klubas. Klubo tikslas — remti Lietuvos laisvinimo darbą ir visokeriopą kultūrinį veikimą.

Per eilę metų klubas yra atlikęs daug įvairių kultūrinių darbų: išleido poeto Kazio Binkio eilėraščių rinktinę "Lyriką". Savo lėšomis yra parėmęs BALFą, ALFą, Tautos fondą, įvairius laikraščius ir radio valandėles.

Siuo metu Biržėnų klubo valdyba

sudaro pirmininkas — Jonas Indriūnas, vicepirmininkė — Halina Dilienė, sekretorius — Ignas Andrašius, finansų sekretorius — Kazys Balčiūnas, kasininkas — Jonas Dagys ir visuomeniniam reikalams vadovas — Antanas Vendrys.

Akt. Laima Šulaitytė, yra motama (kartu su amerikiečių aktoriumi) fotografiniuose spalvuotose gimtadienio sveikinimo atvirukuose, kuriuos išleido "California Dreamers" bendrovė. Atvirukai neseniai pasirodė rinkoje ir yra gaunami didesnėse krautuvėse.

Birutė Zalatorienė, Vienybės red. kolektyvo nario V. Zalatoriaus žmona, kelionių žinovė atidarė savo kelionių biurą Oak Park, Ill., šiaurės vakaruose nuo Chicagos. Jis vadinasi Travel Advisers, Inc., 1515 Harlem Ave. #10. Telefonas 524-2244.

Vaidas iš Argentinos "Inkaro" taut. šokių grupės atlikto "Malūno", kuriuo buvo užbaigtas jų pasirodymas Chicagoje. Platesnis aprašymas apie šį koncertą buvo Vienybėje anksčiau. Z. Degučio nuotr.

1949 m. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigiamajame seime: Vienybės redaktorius ir leidėjas poetas Juozas Tysliava, Verna Olienė, Valerija Tysliavienė ir adv. Antanas Olis.

Po Margučio koncerto su svečiais ir menininkais: iš k. į d.: Juzė Daužvardienė, dabartinė Lietuvos konsulė Chicagoje, Verna Olienė, dainininkė Lily Pons, Ant. Olis, sol. Stasys Baras, dirigentas Vyt. Marijošius, Lilian Vanagaitienė.

Ant. Olio ir Ant. Vanagaičio mirties minėjime 1959 m. New Yorke: Iš k. į d.: Valerija Tysliavienė, Lilian Vanagaitienė, Ieva Rockefeller, Verna Olienė; II-oje eil.: Ieva Trečiokienė, O. Cheledin, O. Dilienė ir P. Šimėnienė.

Margučio stalas po vieno Vasario 16 minėjimo Chicagoje: Iš k. į d.: Lilian Vanagaitienė, Ant. Olis, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis su žmona, dr. Stp. Biežis su žmona, Ant. Vanagaitis, Verna Olienė.

VERNA OLIENĖ

Atkelta iš 1-mo pusl.

Vanagaitienė ir jos vyras Antanas Vanagaičius ir savo vyras Antanas Olius dalyvavo visuose žymiuosiuose Amerikos lietuvių gyvenimo įvykiuose. Vanagaitis ir Olis Chicagoje turėjo "Margutį" — radijo programą ir žurnalą ir per juos puoselėjo lietuviškumą savo tautiečių tarpe.

Kai 1949 m. mirė Vanagaitis, jo žmona Lilija pavidėjo visą "Margučio" imperiją: žurnalą, radijo programą ir tradiciją ruošti didžiuosius "Margučio" parengimus. Vanagaitienei talkino Verna su vyras Antanu Oliu. Kai Lilija tragiškai žuvo 1964 m. gruodžio 28 d. automobilio katastrofoje kartu su "Margučio" radijo programos vedėju rašytoju Algimantu Mackumi, Verna įėjo į steigiamąją valdybą, kuri pasiryžo ir toliau varyti Antano Vanagaičio pradėtąjį darbą, tęsė jo žmonos Lilian, ir sudarė Margučio draugiją. Toje valdyboje tada buvo V. Adamkus, J. Bačiūnas, dr. Stp. Biežis, J. Kazanauskas, A. Lapinskas, R. Mieželis ir dail. Vl. Vižeikis. "Margučio" radijas ir dabar gyvuoja, nors žurnalas sustojo.

Kai žuvo Lilija, užuojautos plaukė į "Margutį", bet daugiausia seseriai Vernai Olienei, taip kaip ir mirus adv. Antanui Oliui, užuojautos centravosi pas Verną.

Šeimos bičiulis ir bendro darbo talkininkas Juozas Bačiūnas, atsiveikindamas su Antanu Oliu, išminėjęs velionio nuopelnus lietuviškoje ir amerikietiškoje veikloje, kalbėjo šitaip:

— Aš veltui ieškočiau tinkamų žodžių išreikšti savo mintims ir jausmams, kuriais norėčiau pagosti ir užjausti savo brangiausio bičiulio našlę Veroniką Olienę — gerą Antano gyvenimo draugę, nuoširdžią lietuvaitę, ilgametę visų jo darbų palydovę ir rėmėją.

Geriau turbūt niekas nebūtų galėjęs Vernos veiklos apibūdinti. Yra tikra teisybė, kad už kiekvieno vyro nugaros stovi moteris, jo žmona, kuri kartu, dažnai viešai nematoma, dalyvauja jo darbuose, jam visais būdais talkindama.

Jeigu šiandien Vernos biografijoje nėra žymiomis datomis sužymėtų jos nuveiktų darbų, tai užtenka

Verna ir Antanas Oliai vieno apsilankymo metu Washingtono su žymiais Kongreso atstovais.

prisiminti jos vyro veiklą.

Daug tūkstančių lietuvių gimė ir augo Amerikoje, ir jie seniai nutrupėjo mūsų tautai ir jos reikalams. Antanas Olis buvo vienas iš nedaugelio, kuris, neturėjęs progos nė karto apsilankyti savo tėvo gimtinėje, išaugo grynu lietuviu ir savo geriausias jėgas paskyrė lietuvybei ir Lietuvos reikalams.

Jis rėmė ir domėjosi lietuviška muzika, daina, menu, aktyviai veikė didžiosiose Amerikos lietuvių organizacijose, atstovavo tautinei srovei Amerikos Lietuvių Taryboje, BALFe, (Olio išrūpintas ir BALFui leidimas veikti) palaikė tautinę spaudą, dalyvavo šimtuose tautinio gyvenimo reikalų.

Lietuvai netekus laisvės, jis įsteigė Amerikos Lietuvių Misiją ir vyko ginti Lietuvos bylos į Jungtinių Tautų steigiamąją konferenciją San Francisco mieste, nuolatos lankėsi Washingtono ir veikė savo pažįstamų didžiųjų Amerikos politikų tarpe, siekdamas gero Lietuvai ir jos bylai.

Adv. Olio gyvenimo draugė, jo žmona Vernoka buvo viena pirmųjų, kuri žinodavo apie savo vyro planuojamus žygius ir kartu su juo džiaugdavosi jo ir jo talkininkų pasiektaisiais laimėjimais.

Salomeja Narkėliūnaitė

Verna ir Antanas Oliai su Antanu Rudžiu [kairėje] ir jo žmona Marija [dešinėje] ir Marijona Bačiūniene vieno suvažiavimo metu New Yorke.

ALICE STEPHENS

Atkelta iš 1-mo pusl.

6 d., po mišių Marquette parko Švenčiausiosios mergelės gimimo bažnyčioje, Tautinėse kapinėse.

Velionė paliko seserį Birutę Redmondienę, bet nepaliko jokio žemiško turto. Iniciatorių vardu J. Mileriūtė laidotuvių koplyčioje rinko aukas išlaidoms padengti.

Velionė buvo gimusi 1905 m. lapkričio 29 d. Manchester, Conn., imigranto Benedikto Salaveičiko šeimoje. Mergaitė jau anksti ėmė rodyti savo muzikinius gabumus, gerai mokėsi, baigė Hartford konservatoriją ir gavo dainavimo ir fortepijono mokytojos diplomą. Ištekėjo už Kazio Steponavičiaus, ilgamečio "Pirmyn" choro dirigento ir vadovo, bet vėliau išsiskyrė.

Nuo 1923 m. apsigyveno laikinai, o nuo 1926-tųjų nuolatos Chicagoje. Čia toliau tęsė muzikos studijas, lankė Amerikos konservatoriją ir 1927 m. įsigijo vokalo bakalaurės laipsnį. Nuo čia prasidėjo jos ne-nuilstama ištisą pusšimtį trukusi muzikinė veikla, daugiausia lietuvių tarpe.

Dar besimokydama, kaip solistė (dramatinis sopranas), koncertavo Amerikos rytinėse valstijose, pasirodavo "pažangiųjų" renginiuose ir dainavo "Aido" chore. Nuo 1927 iki 1931 m. vadovavo vaikų chorui, nuo 1930 m. turėjo savo dainavimo studiją Chicagos centre. Chicagoje veikė su "Birutės" chorui.

Dainavo pagrindines roles "Pirmyn" choro statomose operose ir operetėse. 1938 m. su tuo chorui lankėsi Lietuvoje, dalyvavo 26-iuose koncertuose. Tais pat metais nustojo reikštis kaip solistė ir atsidėjo grynai muzikos pedagogikai ir chorui vadovavimui.

1940 m. Steponavičienė subūrė gal patį sėkmingiausią savo muzikinį vienetą — "Dainininkių" chorą. Jame per 26-erius metus dainavo 514 dainininkių, kurių beveik visos Amerikoje gimusios lietuvės. Choras surengė 540 koncertų bei išleido tris plokšteles, tarp jų 1955 m. "Dainų skrynelę" ir 1959 m. "Išrūtų šalelės".

Alice jaunystėje

1947-1950 m. ji su savo dainininkėmis ir orkestru koncertavo su New Yorko Metropolitan operos solistais Ona Katkauskaitė (Anna Kaskas), Apolonija Stoškute (Polina Stoska) ir Algirdu Braziu. Taip pat reikėsi ir su kitais solistais — Zuzana Griškaite, R. Juška ir Ipolitu Nauragiu. Padėjo pagarsėti Stasiui Barui (Baranauskui) ir gauti konservatorijoje darbą iš Lietuvos pabėgusiam muzikui Aloyzui Jurguiui.

Nuo 1954 m. ji Marijos mergaičių vidurinėje mokykloje buvo muzikos mokytoja režisierė ir chorvedė. 1956 m. su konsule Juze Daužvardiene, muziku Juozu Kreivėnu ir kitais ji organizavo I-ąją JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventę ir buvo šios šventės vyriausiojo rengimo komiteto pirmininke. Nuo 1957 m. profesoriavo Chicagos muzikinėje kolegijoje-konservatorijoje. Nuo 1959 m. ji Chicagos Lietuvių operos moterų choro chormeisterė.

Alice Stephens su grupe savo dainininkių Pasaulinėje parodoje New Yorke 1964 m. JAV paviljone.

Alice Stephens diriguoja.

1965 m. kartu su L. Migala-Viečlaviene įkūrė lenkių mergaičių chorą "Lyra", o 1966 m., iširus "Dainininkėms", suorganizavo mažesni vienetą — "Aidutės". "Lyra" kaip tik jos laidotuvių metu antrą kartą sėkmingai gastroliavo Lenkijoje, tik šį kartą jau be savo mylimos ir gerbiamos vadovės . . .

— "Lyra" daro tai, ko ją taip gerai išmokė Alicija Steponavičienė, — angliškai kalbėjo per atsiveikinimą to choro atstovė Ch. Saliga-Salivanienė, — "Lyra" dainuoja. Vytautas Zalatorius

Alice Stephens dainininkės su savo dirigente [viduryje] ir pianistu George Lawner po vieno koncerto.

Knights of Lithuania to Present "Friend of Lithuania" Award

Sister Ann Gillen, Executive Director of the National Interreligious Task Force on Soviet Jewry, will be the recipient of the 1984 "Rev. John C. Jutt Friend of Lithuania Award", during the 71st National Convention of the Knights of Lithuania. The award will be made at the Convention's Closing Banquet, August 25, 1984, at the Conrad Hilton Hotel, Chicago, IL.

The annual award, established in 1955, is intended to honor a prominent non-Lithuanian for his or her work on Lithuania's behalf. Past recipients include Congress-

man Peter Rodino, Jr., Journalist Alfred Friendly, Jr., Speaker of the House John McCormack, Latvian Fishing magnate Roberts Brieze, Cardinal Cushing, Anglican priest Father Michael Bourdeaux of England, and, in absentis, Russian dissident Sergei Kovalov.

Sister Ann was selected to be honored because of her many activities on behalf of Lithuanian dissidents and other activities for the cause of human rights in Lithuania. Besides her efforts on behalf of Nijolė Sadūnaitė, Viktoras Petkus, Balys Gajauskas and others, Sister

Ann also initiated a petition campaign for the restoration of the Catholic Church in Klaipėda, and has been active in reviewing the Helsinki Agreement with delegations to the Belgrade and Madrid Conferences.

A member of the Society of the Holy Child, Sister Ann Gillen is an active participant on numerous committees and has traveled widely on behalf of human rights causes. She was educated in Catholic primary and secondary schools in Houston, TX, received a BA from Rosemont College and an MA from Villanova University in Villanova, PA. She has done post graduate studies in Theology in Rome and studied Comparative Religion at Dropsie University in PA.

We thank Sister Ann Gillen for the work she has done for the cause of Lithuanian dissident, congratulate her on being selected for this special award, and wish her God's speed in her Future work.

Loretta I. Stukas
President, Supreme Council

September 8th Wedding for Miss Miklas

Alexandra Anna Miklas, a legal assistant in the Washington office of the New York law firm of Cleary, Gottlieb, Steen & Hamilton, plans to be married Sept. 8 to James Gavin Dannis, an associate with the Washington law firm of Arnold & Porter.

The future bride, a daughter of Kestutis K. Miklas of Plainview, L. I., and the late Helen Miklas, graduated from Marymount College in Tarrytown, N. Y., having studied her junior year at the University of London and the University of Salzburg in Austria. Her father is vice president and technical director of the Readex Microprint Corporation, a publisher of governmental document forms in New Canaan, Conn.

Mr. Dannis, a son of Louis W. Dannis and Gertrude V. Dannis, both of Raymond, N. H., graduated summa cum laude from Dartmouth College, where he was elected to Phi Beta Kappa, and magna cum laude from Harvard Law School. During his junior year he spent a term at the University of Leningrad. His father, who is retired, was a psychologist with the New Hampshire Department of Employment Security. His mother teaches Spanish, English and art in the Candia, N. H., school system. The future bridegroom is a grandson of Virginia Powell of Cos Cob, Conn., and the late Maxleon Powell, who was a lawyer with the Veterans Administration in New York.

Reprinted from
The New York Times, July 29, 1984

Bernard W. Adams Elected President of Germantown Lions Club

Bernard W. Adams has been elected President of the Germantown Lions Club. In his new position, Mr. Adams will be responsible for presiding over club meetings and scheduling and facilitating the completion of all activities for the organization.

Before his election to President, Mr. Adams served as Treasurer for eight years in the Lions Club, a community service group whose fund raising projects help in efforts dealing with low vision, blindness and hearing impairments.

Mr. Adams joined the Lions Club while working as the Manager of Liberty Federal Savings and Loan Association, which has branch offices in the Germantown and Mt. Airy sections, as well as seven others. He is currently the Internal Audit Officer of the \$313 million Association.

LITHUANIAN FOLK ART TOUR WITH 10 DAYS IN LITHUANIA AND TWO NIGHTS IN HELSINKI

#103: October 3 — 17, 1984 ..... \$1,549.00

This specialized tour is focused upon acquainting you with the folk art of Lithuania. The tour will include:

KAUNAS — visiting the various centers where you will see the design and manufacture of folk costumes, the colorful sashes and woven basket products.

VILNIUS — meeting with the leading folk art designers and artists as well as a tour of Verkiu Museum on the outskirts of Vilnius and a kankliu concert

DRUSKININKAI — visiting an amber design and production center.

RUMSISKES — an excursion to the outdoor museum near Kaunas.

OTHER 10 DAYS IN LITHUANIA TOURS

#918: September 18—October 4 ..... \$1,829.00
10 days Vilnius, 3 Warsaw, 1 Frankfurt

#117: November 7-21 ..... \$1,349.00
10 days Vilnius, 2 Helsinki

#128: NEW YEAR'S EVE IN LITHUANIA
December 28 — January 11 ..... \$1,449.00
10 days Vilnius, 2 Helsinki

OTHER TOURS

#917: September 17-26 ..... \$1,259.00
6 days Vilnius, 2 Helsinki

#101: October 1-12 ..... \$1,289.00
6 days Vilnius, 2 Moscow, 2 Leningrad, 1 Helsinki

For brochures and detailed information, please contact:

BALTIC TOURS
293 Auburn Street
Newton, MA 02166
(617) 965-8080 or
(617) 969-1190

BALTIC TOURS services include:

- documentation for inviting relatives to U.S.A.
- purchasing automobiles, coop apartments and other gifts for relatives in Lithuania
- assisting in wills for Lithuanian relatives

Help Wanted

• • •
Earn \$400 to \$800 a week, work 2-3 hours daily processing mail from home. No experience necessary! No obligation! Send stamped envelope to: Melko, 4012 W. Cullom, Chicago, IL. 60641.
• • •

SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

Trisdešimt pirmasis Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavimas įvyks rugsėjo 6-9 d. d. Tabor Farmoje, Sodus, Mich.

DARBŲ PROGRAMA NUMATYTA TOKIA:

Ketvirtadienį, rugsėjo 6 d. 2 val. Vytauto Kavolio paskaita — "Nepriklausomo žmogaus problematika naujojoje lietuvių istorijoje".

Algio Mickūno paskaita — "Kritiškas dabartinės Lietuvos filosofijos įvertinimas".

Penktadienį, rugsėjo 7 d. 9:30 val. "Metmenų dvidešimt penkerių metų sukaktis: literatūrinis ir visuomeninis veidas": Kalbės Kęstutis Keblys ir Romas Sakadolskis.

Metmenų redakcijos bendradarbių posėdis.

2 val. p. p. "Kritiniai žvilgsniai į sovietinės Lietuvos literatūrinį avangardą I": Violeta Kelertienė (Proza).

Prof. dr. Bronius Vaškėlis, "Siuolaikinis romanas: diskusija Lietuvoje".

8 val. p. p. Muzikos vakaras

Šeštadienį, rugsėjo 8 d. 9:30 val. Viktorija Kašubaitė-Matranga. "Freiburgo dailės mokyklos įnašas lietuvių dailės istorijon".

Algis Mickūnas, "Alfonso Lingio perviršio filosofija" (jo knygos Excesses: Eros and culture pasirodymo proga).

2 val. p. p. Antanas Pranckevičius, "Oficialioji ir neoficialioji kultūra".

"Kritiniai žvilgsniai į sovietinės Lietuvos literatūrinį avangardą II": Rimvydas Šilbajoris (Poezija).

Algimanto Mackaus Knygų Fondo, A & M. Fundacijos ir Multidisciplinarių Studijų Instituto posėdis.

8 val. Aldonos Štampužienės-Švedienės dainų rečitalis. Akomponuoja Barbara Klonowski.

Sekmadienį, rugsėjo 9 d. 10 val. Petras Jonikas, "Kalbos ir tautos sąsaja Europos istorijoje".

Prano Lapės ir Romo Viesulo knygu iliustracijų paroda. Naujų knygu pristatymas.

Norintieji dalyvauti prašomi iki rugsėjo 1 d. pranešti: Marijai Paškevičienei, 3308 W. 62nd Place, Chicago, IL 60629.

Doray Limousine Service

FOR SPECIAL OCCASIONS

(516) 482-9724
(516) 487-5076

RAY PAUKŠTYS

SAVININKAS

Kalbame lietuviškai
Full Size Cadillacs
Mini-Racing Cars

99 STEAMBOAT ROAD
GREAT NECK, NEW YORK 11024

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas
Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais
ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Atkelta iš 1-mo pusl.

vaišino ir globojo Caraco lietuviai. Keletui asmenų buvo apmokėta kelionė ir išrūpintos atvažiavimo vizos. Buvo rodomas ir pagrindžio filmas: padėtis Latvijoje. Taip pat buvo diskusijų apie lituanistinį švietimą ir Bendruomenės teismas kritiškam žvilgsniui į save.

Kongreso pabaigoje buvo priimta nutarimų bei rezoliucijų.

Mintis organizuoti Pietų Amerikos Lietuvių kongresą Venezueloje kilo PLB pirmininkų suvažiavime Brazilijoje, Sao Paulyje, 1982 vasario mėnesį. Kun. Pr. Gavėnas pasiūlė Kongresą šaukti Venezueloje, o dr. Vytautas Dambrava pasiūlymą priėmė, nes šiame krašte ligi šiol tokio kongreso nėra buvę.

Venezuelos lietuviai 1984 sausio mėnesį VLB Tarybos posėdyje kongreso mintį parėmė. Kongreso šūkis: Visi ryžtamės Lietuvai! Be to, pirmą kartą Pietų Amerikos ir gal net išeivijos lietuvių istorijoje — Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjunga ėmėsi iniciatyvos šaukti savo antrąjį Pietų Amerikos Lietuvių jaunimo suvažiavimą, o svarbiausia — pilnai įsijungti į bendrą Kongreso programą.

BYLINĖJASI SU OLIMPIADOS KOMITETU

Kalifornijos aukštesnysis teismas (Superior Court) liepos 18 d. svarstė Los Angeles lietuvių, latvių ir estų tautinių šokių grupių skundą prieš Olimpiados olimpinį Komitetą už neleidimą joms dalyvauti olimpiados didžiajame parade.

Olimpiados Komitetas pradžioje tautinių jaunimo grupių ieškojo ir visoms trims atsiuntė užpildyti formas. Vėliau telefonu informavo, kad šių grupių dalyvavimas būtų šiek tiek per politišką, o galiausiai oficialiai raštu pranešė, kad grupės nepriimtos.

Lietuvių jaunimo "Spindulio" grupės vardu skundą pasirašė grupės vadovė Danguolė Razutytė Varnienė.

Pabaltiečių šokių grupės prašė teismą neleisti olimpiados Komitetui diskriminuoti baltų grupės ir leisti joms dalyvauti parade. Baltų Laisvės lygos advokatas bylą gerai vedė, tačiau teismas prašymo nepatenkino. Tačiau iš antros pusės teismas atmetė ir Olimpiados Komiteto prašymą bylą toje teismo instancijoje galutinai užbaigti. "Amerikos vyriausybė užsienio politikos vesti nepavedė olimpiniam komitetui", pareiškė teisėjas Epstein. Į Olimpiados Komiteto advo-

BOSTON, MASS.

MINKŲ RADIO PAMINĖJO 50 M. SUKAKTĮ

Rugpjūčio 12 įvyko Lietuvių Radijo Korporacijos, seniausių lietuviškų radijo programų 50 metų auksinės sukakties piknikas Romvos Parke, Brocktone.

Programą atliko energingi ukrainų šokėjai, kurie žiūrovus sužavėjo. Šių metų "Miss Lithuania of N. E." išrinkta Rūta Buivydytė iš Carlisle, Mass. Tai Danio ir Aldonos Buivydyų dukrelė.

Už piknike padovanotus rankdarbius pirmą dovaną \$15 pinigais laimėjo Birutė Karosienė iš Quincy, už lietuvišką lėšes. Antra dovaną \$25 laimėjo Patricia Mažulis iš Brocktono, ir trečią \$10 laimėjo Barbora Gailiūnienė iš S. Bostono už išmegstus grybus.

Šokių kontestus laimėjo: "Mamės ir Papės" Polką — Dorothy Asmatis iš Brocktono ir Jonas Baužis iš So. Bostono. "Jaunimo Polką" — Alvydas ir Danutė Kazakaičiai iš Sharon; Valsą laimėjo — Julia ir Joseph Mazzeo iš Avon; Tango — Valentina Teslenko, ir Hardy Margosian, abudu iš Bostono, o Twistą — Gina Walat ir Angelika Kazakaitytė iš Sharon.

Pirmą laimėjimo dovaną gavo: E. Ribokienė iš Brocktono 2-A. Nartonis iš Lowelio, 3 — P. Bostono Apygarda (Jonas Rūtenis) iš Hyannis, 4 — Zaineb Al Awode iš Spencer, 5 — Oscar Pappas iš Lynn, 6 — B. Gedwill iš So. Bostono, 7 — S. Kasperwicz iš Quincy, 8 — Thomas Kaminskas iš Stoughtono.

Ižangos dovanas laimėjo: 1 - #287503, 2 - #077977, 3 - #287516, 4 - #287450, 5 - #077978, 6 - 077904, 7 - 287417, 8 - 077993.

Dėkojam visiems atsilankusiems į 50 metų sukaktuvinį pikniką, mielai gospadinei Monikai Plevokienei, gospadoriui Aleksandrui Dubauskui ir visiems piknike dirbusiems, ukrainų "Sijanka" šokėjams, padėjusiems praveisti pikniko programą, biznieriems, kurie sudovanojo piknikui dovanas, visiems pirkusiems ir platinusiems laimėjimo tikietus, ir korespondentui Povilui Žičkui.

Steponas ir Valentina
Minkai

kato pareiškimą, kad baltų grupės būtų pasiūlyta žygiuoti po rusų vėliava, Lygos advokatas atsiėjo, jog tai būtų buvę lygu Izraelio delegacijai žygiuoti po PLO vėliava.

Bylą veda Baltų Laisvės Lygos advokatas Jaak Treimān. Jei atsiarastų lėšų, planuojama bylą perkelti į federalinį teismą.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona,
pyragai vedybiniais ir kitokiems
pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 1136

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Dar iš olimpinų žaidimų Los Angeles

Tiek daug kalbų (blogų ir gerų) sukėlę olimpiniai žaidimai Los Angeles, Cal. (antrą kartą ten po daugiau 50 metų pertraukos suruošti), yra praėityje.

Olimpinė ugnis, ten žiebtą liepos 28 d., degė iki rugpjūčio 12 d. Dabar po ketverių metų ji vėl suliepsnos sekančioje olimpiadoje Seoul mieste, Pietų Korėjoje.

Los Angeles olimpiniai žaidimai nebuvo tokie, kokių buvo galima laukti. Kaip ir Maskvos olimpiada, sutraukė tik pasaulio sportininkų dalį: Maskvoje surengtą boikotavo JAV su savo draugais, o šį kartą — Sovietų Sąjunga ir jos satelitai (išskyrus Rumuniją). Tik šį kartą sovietai nenaudojo žodžio "boikotas", o sakėsi, nedalyvaujant todėl, kad nebuvo užtikrinta jų sportininkams saugumo (toks paaiškinimas, žinoma, skamba gerokai nerimtai, nes joks kraštas, nėra pajėgus užtikrinti bet kam — net prezidentams ar popiežiams, garantuoto saugumo)!

Galvojusieji, jog olimpiadoje bus panašių nuotykių kaip pavyzdžiui, jų buvo Muenchene, gerokai klydo. Palyginus, ta prasme "Angelų Miestas" buvo ramus, nors mažų nesusiipratimų būta, tačiau jie taip jau į akį nekrito. Pavyzdžiui, vienas silpnaproty vyras prieš žaidimų atidarymą automobiliu įvažiavo į būrį žmonių, sužeisdamas apie 50 asmenų. Bet tokie atsitikimai gali būti bet kur bet kuriuo laiku. Jų sieti su olimpiada visai nevertėtų (ypatingai, kad nenukentėjo sportininkai). Lygiai būtų bergždžia olimpiniams žaidimams, kaip didelį šešėlį, primesti ir Meksikos pasienyje įvykusias nekaltų žmonių skerdynes McDonald restorane. Tuos dalykus sugretinti tegali tik pikti žmonės, kurie dažnai tik ir laukia, kad jų tikriems ar išivaizduojamiems priešams atsitiktų kas nors blogo.

Šias netaip jau gerai nuteikiančias pastabas padėjus į šalį, eikime prie pačios olimpiados, kuri visgi buvo gražus pasaulio sportininkų draugystės simbolis. Net ir tie, kurie žaidynėse nedalyvavo (galvojama, kad politiniais sumetimais), be abejo, dabar gailisi. Ypač sunkiai pergyvena tų kraštų sportininkai, kurie neturėjo progos didžiausiame sporto renginyje keturių metų laikotarpyje pasireikšti.

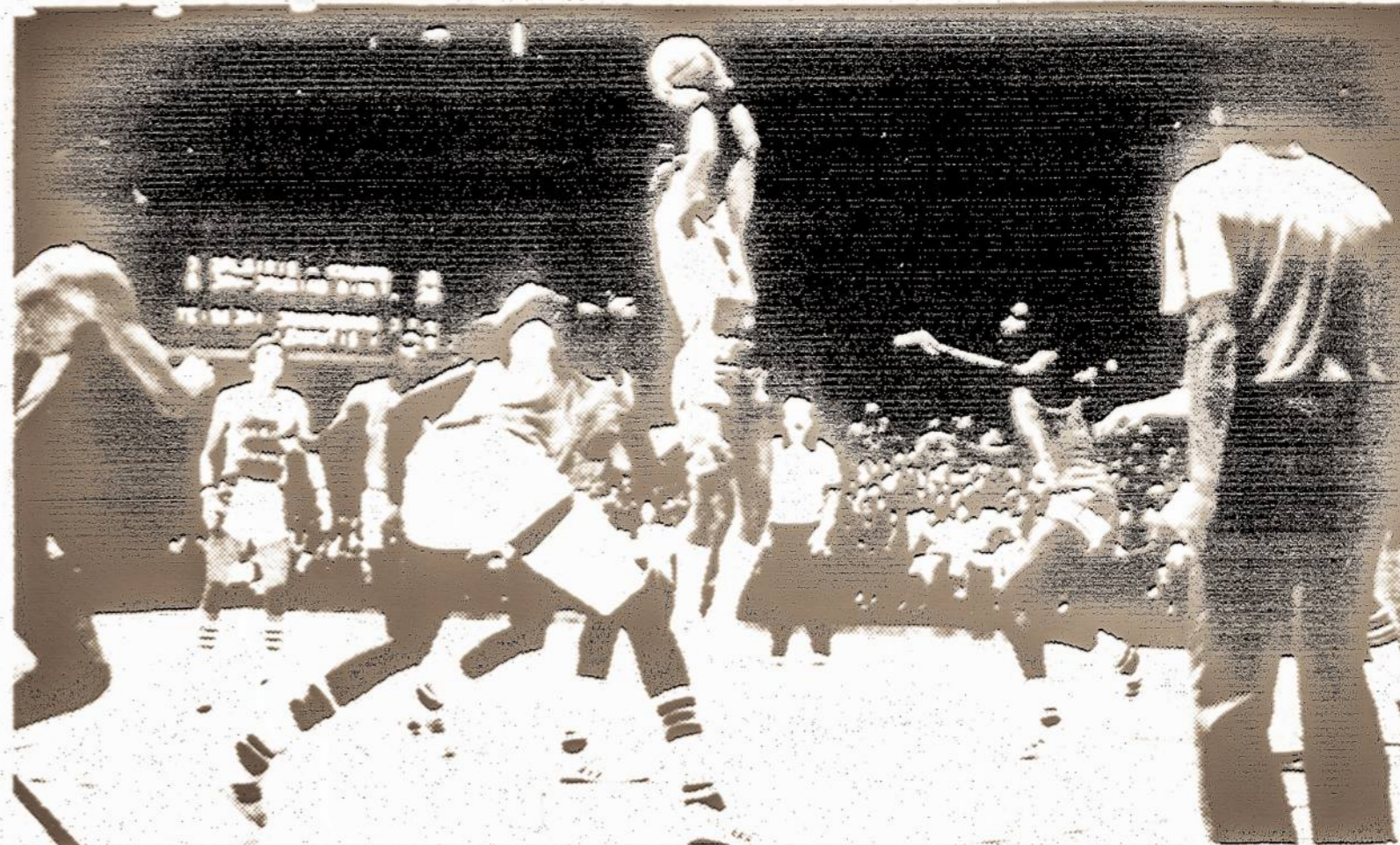
Gerųjų pasaulio sportininkų nedalyvavimas turėjo taip pat ir teigiamos reikšmės amerikiečiams sportininkams, kurie čia susišienavo daugiausia medalių, daugiau negu bet kada per olimpinius žaidimus yra jų pasiekę. Kai kas pamiršo, jog Los Angeles nebuvo 51 procento pasaulio ir olimpinų čempionų lengvojoje atletikoje (kitose sporto šakose tas procentas buvo dar didesnis) ir vistiek džiū-

gavo, kuomet JAV sportininkams buvo kabinami aukso medaliai. O jų amerikiečiai užsidirbo net 83. Pridėjus dar 61 sidabro medalį ir 30 bronzos, susidarė 174 medalių krūva. Reikia pažymėti, jog aukso medaliais antroje vietoje liko nedidelė, vienintelė komunistinio bloko atstovė, Rumunija su 20 auksinių apdovanojimais. Ir tik galima įsivaizduoti, kiek amerikiečiams aukso medalių būtų likę, jeigu čia būtų dar pasirodžiusios bent dvi (iš 15 boikotavusių kraštų) — Sov. Sąjunga ir V. Vokietija! Gerai užsirekomendavo ir skirtingo komunizmo atstovė — Kinija, kuri sugriebė 15 aukso medalių. Beje, tiek Rumunijos, tiek Kinijos sportininkai per žaidimų atidaromąjį parodą susilaukė didžiausių ovacijų (neskaitant pačių amerikiečių).

Paminėtina, kad amerikiečiai nebuvo taip jau labai pranašūs, kaip laimėtojų medalių skaičius gali nu teikti. Daugumą apdovanojimų amerikiečiai susižėrė vandens sporte, bokse ir gimnastikoje (nors gana netikėtai). Be konkurencijos amerikiečiai buvo vyrų ir moterų krepšinyje. Vyrų krepšinyje boikotas amerikiečiams daug nepalengvino, nes jų pranašumas buvo didelis ir čia bet kuri iš boikotavusių valstybių vargu ar bebūtų iš amerikiečių atėmusi auksą. Tačiau varžyboms bent būtų pridavusios įtampos bei įdomumo. Šį kartą JAV krepšininkai savo varžovus, galime sakyti, kepurėmis užmėtė, laimėdami susitikimus maždaug 30 taškų skirtumu. Antroje vietoje netikėtai liko Ispanija, kuri pasaulio krepšinyje didelės rolės nevaidina. Vienu favoritų laikoma Jugoslavija, šį kartą turėjo pasitenkinti tik bronzą. Moterų krepšinyje JAV krepšininkėms viltis į auksą būtų sumažinusios Sovietų Sąjungos krepšininkės, kurių pajėgumas visgi didesnis negu amerikiečių.

Amerikiečius reikia pagirti už jų didžiulę pažangą moterų ir vyrų tinklinyje. Mažai kas begalvojo, jog amerikiečiams kada nors atiteks olimpinis auksas tinklinyje. Tačiau Amerikos vyrų komanda (joje, beje, žaidė ir vienas latvis) tai įrodė, baigimėje nugalėdama Brazilijos vyrus. Netoli aukso buvo ir Amerikos moterys, bet baigimėje jos turėjo supasuoti kinietėms ir pasitenkinti sidabru, kas irgi yra didelis laimėjimas. Amerikiečių moterų geras pasirodymas buvo septynių metų kieto darbo išdava, kuomet per tą laiką dešimtis merginų nieko kito neveikė, tik treniravosi tinklinį.

Iš tinklininkų turėtų pasimokyti kai kurių kitų JAV nepopuliarių sporto šakų komandos, pavyzdžiui rankinio (JAV vyrų komanda užėmė tik 9-ąją vietą).

Vilniaus sporto rūmuose dažnai būna ir tarptautinio pobūdžio susitikimų. V. Kapočiaus nuotraukoje matomos pernai vykusios krepšinio rungtynės tarp Kauno Žalgirio ir jaunųjų komandos, kurios baigėsi lietuvių pergale [101-80].

Atrodo, kad olimpiniai žaidimai eina prie išsigimimo ne tik todėl, kad juos daug kas nori panaudoti politikai, bet ir dėl to, jog jie tampa biznio propagavimu. Šie olimpiniai žaidimai, tur būt, kaip niekada anksčiau buvo šioje srityje gerokai pažengę. Ir, žinoma, žinant amerikiečių biznieriškąjį gyvenimo būdą, būtų sunku kitaip tikėtis, ypatingai, kuomet žaidimus rengė privatūs asmenys (ne valdžia).

Ne tik rengėjų tarpe matėsi biznieriškų interesų, bet ir pačių JAV sportininkų, kurių gana didelę dalį mėgėjais nepavadinsi. Pavyzdžiui, koks gi "mėgėjas" galėtų būti taip plačiai išgarsintas JAV trumpų distancijų bėgikas, juodaodis Carl Lewis (beje, jis laimėjo 4 aukso medalius), kuris turi savo biznio vedėją ir iš sporto uždirbo didelį namą, brangią BMW mašiną, storą sąskaitą banke ir kt. Daugelio Amerikos olimpinų žaidimų sportininkų laukia riebūs kontraktai ir kitos gėrybės. Jie prieš taip vadinamus sovietinius valdžios profesionalus yra kaip milžinai tarp nykštukų.

Kaip minėjome, sovietiniai sportininkai ir jų satelitinė valstybė atstovai (išskyrus Rumuniją) Los Angeles nedalyvavo. Tačiau čia buvo atvykę sovietinių teisėjų, kai kurių sportinių federacijų vadovų ir daug žurnalistų.

Mums įdomu, jog čia apie keletą dienų buvo ir Vilniaus Tiesos korespondentas, šiuo metu reziduojąs New Yorke, Vilius Kavaliauskas. Jis iš Los Angeles perduodavo telefoninius pranešimus vilnietiškei Tiesai.

Daugiausia medalių laimėjo kraštai (pirmoje vietoje aukso, toliau — sidabro, bronzos ir bendras skaičius):

JAV	83	61	30	174
V. Vokietija	17	19	23	59
Rumunija	20	16	17	53
Kanada	10	18	16	44
Anglija	5	10	22	37
Kinija	15	8	9	32
Italija	14	6	12	32
Japonija	10	8	14	32
Prancūzija	5	7	15	27
Australija	4	8	12	24

28 milijonų kapitalą pasiekusi

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Moka aukščiausius procentus už Jūsų santaupas:

9.42% metinį prieauglį už 9% reguliarių santaupų indėlius. Nuo 10.92% iki 12.28% metinį prieauglį už įvairių terminų sertifikatus.

12.55% metinį prieauglį už 12% IRA sertifikatų indėlius.

Kiekviena taupymo sąskaita iki \$100,000 apdrausta federalinės NCUA agentūros

Paskambinkit arba apsilankykit į KASĄ dienos metu ar vakarais šiuo adresu:

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: [212] 441-6799

Istaiga atdara šešias dienas savaitėje.

Mirė M. Avietėnaitė

Rugpjūčio 13 d. Matulaičio slaugymo namuose Putname, Conn., mirė Magdalena Avietėnaitė, buvusi ilgametė nepriklausomą Lietuvos užsienio ministerijos tarnautoja.

Buvo pašarvota Gilmans laido tuvių koplyčioje, 104 Church St., Putnam, Conn. Palaidota iš Nekalto Prasadėjimo Marijos seserų vienuolyno koplyčios, rugpjūčio 17 d., 10:30 val. ryto.

Velionė buvo gimusi 1892 m. gruodžio 22 d. Brazavo km., Kalvarijos vls., Marijampolės apskr. Į Ameriką tėvų atvežta 7 metų amžiaus. Amerikoje mokėsi Worcester, Mass. aukštesniojo mokykloje ir Šveicarijos Genevoje 1914 m. baigė universitetą.

1914-20 m. redagavo Worcesteryje Amerikos Lietuvį.

1920 nuvyko į Lietuvą ir dirbo užsienio reikalų ministerijoje, buvo Eltos direktorė, vėliau spaudos ir informacijos skyriaus vedėja. Buvo ir skaučių užsienio reikalų vedėja, Paryžiaus parodoj Lietuvos skyriaus rengimo komiteto pirmininkė, Vilniaus universitete anglų kalbos dėstytoja. Bendradarbiavo lietuvių ir kitų tautybių spaudoje Lietuvą liečiančiais klausimais.

Mirė P. Gudelevičius

Liepos 17 d. Buenos Aires mieste, Avellanedos priemiestyje, mirė Pijus Gudelevičius, Marijonų vienuolijos narys. Palaidotas liepos 18 d. Sarandi kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo gausūs vietos lietuviai. Su kunigais ir broliais marijonais dalyvavo ir Avellanedos vyskupas Ruben Dimonte.

Velionis buvo gimęs 1912 m. Šaltininkų k., Marijampolės aps. 1929 m. gruodžio 8 d. padarė vienuoliškus įžadus. Nuo 1934 iki 1950 metų gyveno Romoje ir ėjo įvairias pareigas pas marijonus. Atvykęs Argentinon 1950 m. spalio pabaigoje, apsistojo Aušros Vartų parapijoje ir įsijungė į laikraščio **Laikas** administraciją. Vėliau buvo spaustuovės administratorium iki pat mirties.

Velionis, mokėsis muzikos Romoje, buvo nuolatinis vargonininku ir choro vadovu, kai mirė muzikas Vaclovas Rimavičius. Velionis taip pat dalyvavo ir visuomeninėje veikloje. Be to, buvo daug keliavęs po pasaulį, rašė savo išpūdžius **Laike** ir išleido **Laiko** žinyną.

Mirė V. Jackūnas

Vytautas Jackūnas, apie 71 m. amžiaus, liepos 20 d. mirė Springhill, Fla., ten pagyvenęs vos vienerius metus po atsikėlimo iš St. Petersburg, Fla.

Anksčiau velionis ilgą laiką gyveno Boston, Mass., kur jį iš Vokietijos atvykti pakvietė jo dėdė — lietuvių socialistų veikėjas Napoleonas Januška.

Bostone velionis dalyvavo Lietuvių Darbininkų Draugijos veikloje, ilgai pirmininkaudamas tos draugijos Centro Komitetui. Taip pat jis vadovavo ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 21 kuopai.

Paliko žmoną Valeriją ir šeimą. Lietuvių Darbininkų Draugijos 7-oji kuopa New Yorke, kur velionis dažnai lankydavosi ir dalyvavo lietuvių socialistų ir kuopos parengimuose, reiškia artimiesiems gilią užuojautą.

Mirė Pranas Naujokaitis

Po sunkios ligos, rugpjūčio 12 d. Patersono, N. J., ligoninėje mirė rašytojas, literatūros kritikas ir literatūros istorikas Pranas Naujokaitis.

Palaidotas rugpjūčio 16 d. iš šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Patersone, N. J., šv. Jono kapinėse Brooklyne. Liko žmona Mikalina, sūnus Gediminas, dukra Dalia ir kiti giminės.

Velionis buvo gimęs 1905 m. spalio 2 d. Papartynų kaime, Šakių valsčiuje ir apskrityje. 1927 m. baigė Žiburio gimnaziją Šakiuose. 1927-33 m. Vytauto Didžiojo universitete teologijos filosofijos fakultete, filosofijos skyriuje, studijavo lietuvių ir vokiečių kalbą ir literatūrą, pedagogiką.

II Pas. karo metu pasitraukė į Vokietiją ir gyveno britų zonoje, mokytojavo lietuvių gimnazijose Detmolde ir Augustdorfe.

Į Ameriką atvyko 1949 m. ir apsigyveno Brooklyne. Buvo vienas šeštadieninės mokyklos steigėju, joje mokytojavo, 1950-1957 m. buvo vedėju. Dalyvavo ir visuomeninėje veikloje: buvo lietuvių žurnalistų ir rašytojų draugijų valdybose, veikė Lietuvių bendruomenėje, krikščionių demokratų sąjungoje ir kt. Išleido šiuos eilėraščių rinkinius: Prie svyruojančių beržų — 1930 m., Šviesos mergaitė — 1959 m., Akmens širdis — 1960 m., Aukšiniai rageliai, 1968 m., Saulė-

leidis 1982 m.

Jo beletristiką sudaro: Upeliai negrįžta į kalnus — 1950 m. Įlūžę tiltai — 1961 m., Žydinčios dienos — **Draugo** premija 1967 m. Pasisėjau žalią rūtą — 1972 m. Maži žingsniai (vaikams) — 1960.

Literatūros istorijos srityje: Lietuvių literatūra — 1948 m., 1971 m. išėjęs į pensiją, išleido 4 didžiulius toms. Pirmasis tomas pasirodė 1973 m. antrasis — 1975 m., trečiasis — 1976 m., ketvirtasis — 1976 m.

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. WINTER GARDEN SVETAINĖS, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SAN LEANDRO, CALIFORNIA

1979 m. rugsėjo-September 27, mirė

Josephine V. Anscott

Jau praėjo penkeri metai nuo mano mylimos sesutės mirties. Išsėkis ramiai saulėje Kalifornijoje — aš kasdien Tave prisimenu.

SESUO TELDA V. KING

Pranui Naujokaičiui

Visapusiškam kultūrininkui, mirus, šeimą, išėvija, jos spaudą užjaučia ir kartu gedi — NIJOLĖ ir ALMUS ŠALČIAI

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS

LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEWey 4-5136

VIENYBĖ

Dariaus ir Girėno transatlantinio skridimo minėjimas, kurį Dariaus ir Girėno Paminklo komitetas ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7-oji kuopa rengdavo liepos mėnesį, šiemet įvyksta šeštadienį, rugsėjo 22 d., 3 val. popiet prie paminklo lakūnams Lituanica aikštėje, prie Union Ave. ir Stagg St. Plačiau apie programą bus pranešta vėliau. Komiteto pirmininkė Bronė Spūdienė kviečia visus minėjime dalyvauti.

Helen Kulber, Lietuvos vyčių Brooklyno Tarybos — 41 pirmininkė, kuri kasmet informuoja vietinę angliškai išeinančią spaudą apie Pavergtųjų Tautų savaitės minėjimą, šiemet dviejuose laikraščiuose — Home Reporter and Sunset News ir Brooklyn Spectator liepos trečiąją savaitę idėjo apmokamą pranešimą. Ji pateikė bendros informacijos apie pavergtąsias tautas ir apie to minėjimo įvedimo istoriją.

Nancy Kober, neseniai baigusi New Yorko Teisės mokyklą teisės daktaro laipsniu, išlaikė advokatės egzaminus ir pradėjo dirbti Brooklyno kriminaliniame teisme.

Grupė newyorkiečių rugpjūčio 12 d. dalyvavo Pensilvanijos lietuvių dienoje Lakewood Park, Pa.

Organizuojama išvyka autobusu į vyskupo Pauliaus Baltakio konsekracijos iškilmes Kennebunkport, Maine. Autobusas išvyksta iš Brooklyno rugsėjo 14 d. iš ryto sugrįžta rugsėjo 16 d. vakare. Kreiptis į M. Šalinskienę arba į agentūrą Vytis. Kaina už kelionę ir viešbutį, banketą, pusryčius ir įvairias kitas pramogas \$90 asmeniui.

Vysk. Paulius Baltakis, popiežiaus paskirtas rūpintis viso pasaulio lietuvių katalikų pastoracijos reikalais, nuolatos ketina apsigyventi Pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Jau ten įrengtas jam kambarys. Iš Brooklyno naujasis vyskupas pradės savo kelionę, lankydamas lietuvius visame pasaulyje. Jo vietą Kanadoje šv. Kazimiero vikarijoje užėmė kun. Augustinas Simanavičius, OFM, kurio padėjėju išrinktas kun. Jurgis Gailiušis, OFM. Kun. Simanavičius ne tik eis klebono pareigas Toronte, bet ir užbaigs pranciškonų provincijolo pareigas, kuriose buvo kun. Paulius Baltakis. Kadencija baigiasi 1985 m.

Grupė newyorkiečių su naujuoju lietuvių vyskupu Paulium Baltakiu [viduryje]. Iš k. į d.: Kantakevičius, Balsienė, Demie Jonaitienė, Marytė Šalinskienė su seserimis ir kt.

PAS NEW JERSEY GUBERNATORIŲ

New Jersey gubernatorius Thomas H. Kean liepos 18 d. buvo suruošęs priėmimą etninių grupių spaudos ir radijo redaktoriams. Priėmimas buvo gubernatoriui skirtuose privačiuose rūmuose Princeton, N. J.

Priėmime dalyvavo apie 60 įvairių tautybių atstovų ir gubernatoriaus štabo narių. Jo metu svečiai buvo pavaišinti gėrimais ir užkandėliais.

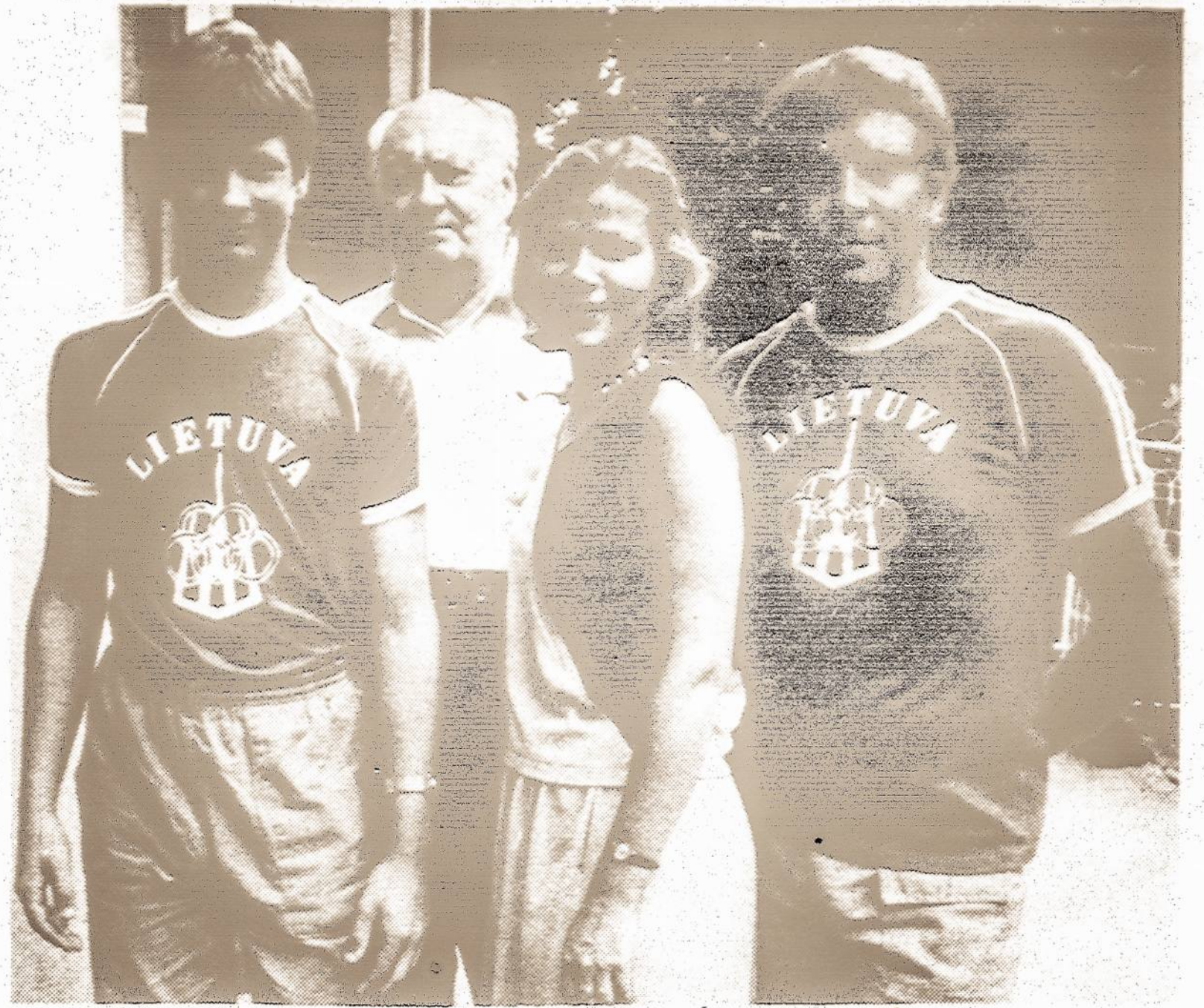
Gubernatorius su kiekvienu pasisveikino ir pasikeitė keletu sakinių, fotografavosi su grupėmis ir atskirais asmenimis. Praleidęs kartu daugiau kaip valandą, gubernatorius visiem padėkojo už atsilankymą.

Iš lietuvių buvo pakviesti **Darbininko, Vienybės** ir **Vyties** redaktoriai ir Lietuvos atsiminimų radijo direktorius.

Kvietiesiems lietuviams negalėjus dalyvauti dėl ankstyvesnių išpareigojimų, jiems atstovavo LB New Jersey apygardos pirmininkas Kazys Jankūnas.

Juozas Pažemėnas, dipl. ekonomistas ir visuomenės veikėjas, nuo 1949 m. gyvenantis Amerikoje, dalyvaujantis ateitininkų veikloje, mini savo 75 m. amžiaus sukaktį. Jis yra gimęs 1909 m. rugpjūčio 17 d. Meškalkauko kaime, Joniškėlio vals., Biržų aps. Ekonominiais klausimais jis rašinėjo įvairiems žurnalams nepriklausomoje Lietuvoje ir emigracijos spaudoje. Su žmona Eugenija iš Lietuvos II Pas. karo metu pasitraukė į Vokietiją, Lietuvoje palikdami savo vienintelį sūnų, vienerių metų. Laimingu sutapimu neseniai jų sūnus, senelių išaugintas, tarybinės valdžios buvo išleistas pas tėvus į Ameriką.

Dail. Vytautas Ignas, kurio paveikslus New Yorko lietuvių daug kartų yra matę Kultūros židinyje vykstančiose parodose, šiemet mini savo amžiaus šešiasdešimtmetį. Taip pat šiemet jam ir šeimyninė sukaktis — 25-eri metai, kai sumainė žiedus su Birute, su kuria šiuo metu gyvena Stafford Springs, Connecticut. Dailininkas Ignas kilęs nuo Raseinių. Dailės meno mokėsi Vilniaus dailės akademijoje ir Freiburge, Vokietijoje. 1982 m. dailininkas Amerikoje yra laimėjęs JAV LB Kultūros Tarybos premiją už savo originalią kūrybą.

Su red. Jonu Valaičiu čia trys bostoniečiai: Arvydas Budreckis, Asta Ramanauskaitė ir Gintaras Karosas, Vienybėje sustoję pakelini į lietuvių šventę Pensilvanijoje. Paaškęjus, kad Arvydas minėjo savo gimtadienį [penkioliktąjį], vienybiečiai jį pasveikino ir pavaišino pyragu.

Visos nuotraukos S. Narkėliūnaitės

Stepa Zobarska, neseniai Woodhvene mirusi rašytoja ir knygų leidėja, prisiminė jo kolegą rašytoją Chicagoje. Rugpjūčio 12 d. pamaldas už jo vėlė Marijonų kopyčioje laikė kun. dr. Vytautas Bagdanavičius. Mišias buvo aprašiusi Lietuvių Rašytojų Draugija.

PEKAO Trading Corp., Lenkijos oficiali siuntiniams ir pinigams persiųsti agentūra, kurios patarnavimais nemažai naudojasi ir Amerikos lietuviai, vasaros laikotarpiui sumažino kainas maisto siuntiniams. Agentūra norintiems prisijungti katalogus ir kainaraštį. Kadangi Lenkijoje cukrus dar normuojamas pagal korteles, tai tenai gyvenantys lietuviai labai džiaugiasi, tokių siuntinų gavę. Pavyzdžiui, 9 kilogramų (apie 20 svarų) cukraus siuntinys kaštuoja \$6.40, o 8 kilogramai kvietinių miltų — \$3.20. Siuntiniai pristatomi gavėjams iš Lenkijoje esančių sandėlių. Suinteresuoti gali kreiptis tiesiai į agentūrą: PEKAO Trading Corp., 470 Park Avenue South, New York, NY 10016. tel. 470-5320.

Veronika Lakickienė, Lietuvių Darbininkų 7-osios kuopos narė, susirgo ir gydoma Mother Cabrini ligoninėje, Manhattane, dr. A. Snieškos priežiūroje.

Lietuvių Kredito Unija KASA praneša, kad šiuo metu vėl pakilo procentai už santaupas, laikomas KASOJE. Didesnių sumų ir ilgesnio termino sertifikatai duoda netoli 13% metinį prieauglį. IRA pensijos indėliai moka 12.55% pilnų metų prieauglį. Paprastos banko knygutės sąskaitos moka 9%, arba 9.42% metinį prieauglį.

Visi lietuviai raginami pasinaudoti aukštais procentais ir atidaryti naujas, arba perkelti senas taupymo sąskaitas į lietuvišką KASĄ.

KASOJE taupytojų kapitalas jau viršija 28 milijonus dolerių, ir kiekviena taupymo sąskaita apdrausta iki \$100,000. Ateikite arba paskambinkite į KASĄ ir patys įsitikinsite. Adresas: 86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: (212)441-6799. Įstaiga veikia dienos metu ir vakarais šešias dienas savaitėje.

Dalis Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos narių, Marijos Vasilkos sodyboje, su Vienybės ir Tėvynės redaktorium Jonu Valaičiu, kuriam prisegta rozė jo 80 metų amžiaus sukakties proga.

IŠNUOMOJAMAS

Pigiai išnuomojamas apartamentas (Brooklyne) su baldais, šaldytuvu, skalbiamąja mašina pavienei ar su maža šeima moteriai. Smulkiau teiraukitės telefonu: (212) 235-9218.